

Pappersmodellen av Mårbacka fick Selma av en läsare.

Skrivmaskinen av märket Adler användes mest av sekreterarna.

Selmas inre rum

Det finns platser där man nästan fysiskt kan känna historiens vingslag. En sådan plats är Selma Lagerlöfs bibliotek på Mårbacka, där hon skrev de flesta av sina mästerverk. Här är stämningen närmast magisk.

TEXT OCH FOTO JOHN WERICH

NÄR SELMA LAGERLÖF fick möjlighet att köpa tillbaka sitt älskade föräldrahem Mårbacka som sålts efter hennes fars död hade hon uppnått ett livsmål. Två år senare, 1909, då hon fått Nobelpriset i litteratur, kunde hon även köpa marken och skogen som tidigare tillhört gården.

Men det dröjde till 1921 innan hon kontaktade dåtidens stora arkitekt, Isak Gustaf Clason, för att bygga om det gamla huset. Hon ville ha en ståtlig herrgård i karolinerstil och det fick hon.

Den var inte mindre stiligt interiört. När man öppnar dubbeldörrarna till biblioteket, författarinnans arbetsrum, möts man av en harmonisk atmosfär i färgerna grönt och guld. Det var hit hon drog sig tillbaka för att kunna arbeta ostört och det respekterades av omgivningen.

Men hon var generös mot barn och

många skolklasser fick hälsa på hos den berömda författarinnan. Den mest prominente personen som fick tillträde till biblioteket var upptäcktsresanden och författaren Sven Hedin. För övrigt den siste svensk som blev adlad. Selma Lagerlöf var oerhört stolt över att kunna bjuda sin gäst på nyskördade grönsaker från gårdens odlingar.

I biblioteket står en specialgjord kakelugn dekorerad av konstnären Tor Hörlin. Över festongerna på kakelugnen svävar jättebin och det är ingen tillfällighet. I sista kapitlet av Gösta Berlings saga skriver Selma om lille Ruster, trumslagaren som gick i spetsen för svenska armén när den ryckte in i Tyskland 1813. Ruster berättar om bin stora som gäss, men bikuporna var av normal storlek i det underbara landet i söder. Hur kom bina in i dem frågar sig >

Skrivbordet i all ära, men Selma låg helst på en schäslong när hon skrev på sina böcker.

»Det var hit hon drog sig tillbaka för att arbeta ostört«

Selma Lagerlöf

ETT RUM BERÄTTAR

Konstnären Olga Lanner har förevigat Nils Holgersson på gåsen Akkas rygg.

De målade jättebina på kakelugnen i biblioteket finns omnämnda i Gösta Berlings Saga.

Tack vare Nobelpriset hade Selma möjlighet att köpa tillbaka Mårbacka.

»Jag skulle aldrig blivit författare om jag inte hade vuxit upp på Mårbacka«

> läsaren och får förklaringen att "Rusters fantasi skenat iväg".

Utifrån alla sägner och berättelser hon lyssnat till under sin uppväxt använde hon allt med författarens frihet och berättarlust. Det kan man utläsa av de sista raderna i romanen Gösta Berlings Saga.

I biblioteket finns också ett konstverk av Olga Lanner, en gyllene träskulptur som föreställer Nils Holgersson på gåsen Akkas rygg. Över bokhyllorna hänger en serie originalillustrationer ur Gösta Berlings saga, utförda av Georg Pauli.

På det magnifika arbetsbordet i tung ek står en skrivmaskin av märket Adler. Att Selma Lagerlöf skaffade den 1915 vet man med bestämdhet. Kvittot finns bevarat. Skrivmaskinen användes till största delen av hennes olika sekreterare, själv skrev hon oftast för hand medan hon låg

på sin schäslong. Hon anställde unga nyutbildade lärarinnor för att renskriva sina manus. Selma Lagerlöf hade också själv varit lärare.

På skrivbordet kan man också se två guldmedaljer (se bild ovan). Den till vänster är Svenska akademins guldmedalj och den till höger kommer från Nobelstiftelsen och delas ut till Nobelpristagare.

Biblioteket var ett värdigt arbetsrum för denna produktiva och framgångsrika författarinna och hyllorna är fyllda med hennes verk utgivna på olika språk.

Mårbacka står som en symbol för en begåvad och målmedveten kvinna. Så här uttryckte hon det: "Jag skulle aldrig blivit författare om jag inte vuxit upp på Mårbacka med dess åldriga sedvänjor, dess rikedom på sägner och dess milda vänliga människor. □

MÅRBACKA ligger i Östra Ämtervik i Värmland och det är öppet för allmänheten. Här finns ett café och en bokhandel. Huvudbyggnaden uppfördes 1793 och 1801 kom gården i familjen Lagerlöfs ägo. 1889 såldes Mårbacka efter en konkurs. 1907 köpte Selma Lagerlöf tillbaka den och gården byggdes om 1921-1923 efter ritningar av arkitekt Isak Gustaf Clason. För öppettider se www.marbacka.com.